

at Grundlaget kan forandres ved simpel, almindelig Lov; den anden, at Grundlaget, altsaa de kommunale Raad, i Virkeligheden ved denne Stilling skifter Karakter, og den sidste er den, at Resultatet af de to Tings Virksomhed vil blive aldeles ens. De to Ting vil — det kan ikke nytte, hvad de Herrer siger om Forskellighederne — i Virkeligheden blive af lige saa stor Lighed som de siamesiske Tvillinger. Jeg kan derfor ikke forstaa, at vi skal opretholde to saa lige Faktorer. Jeg havde egentlig tænkt mig, at den højtærede Finansminister, som har et godt Øje for at spare, vilde have sagt: Hvortil skal vi egentlig bruge denne Overflødighed med det andet Ting, naar de to Ting er hinanden saa lige, som de herefter vil blive? Lad os spare de Penge og gaa til et Etkammersystem. Det kunde der da være Mening i. Men at opretholde to Ting, som i Virkeligheden siger det samme, det kan jeg ikke forstaa, der er nogen Mening i. Nu kommer imidlertid dertil, at der under Forhandlingerne er fremsat Ønske om, at Forholdstalsvalgmaaden maa indføres, og en for øvrigt i liden Grad opsigtvækkende Udtalelse fra den højtærede Konseilspræsident om, at det kan vi jo forhandle om. Jeg har nu det Indtryk, at dersom vi skulde have det foreliggende Lovforslag med Tilføjelse af et Forholdstalssystem, vilde det i al Almindelighed gaa ud over de mange berettede Interesser, der indtil i Dag har haft Hovedindflydelsen, til Fordel for personlige Interesser. Derfor stemmer jeg ikke for dette Forslag.

Nu ved jeg jo godt, at det ikke har noget at sige, at jeg undlader at stemme, og at andre stemmer imod Forslaget, for der kommer jo nu dog et stort Flertal for det; det, man haaber paa, er jo, at der skal lyde et imponerende Varsko til Landstinget. Jeg ser den højtærede Konseilspræsident trække op med fire Ministre efter sig og et lille Hundrede Medlemmer bag efter med Hr. Borgbjerg — om Forladelse med det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) — som Fløjmand og det ærede Medlem fra Kalundborg (Rode) som Trommeslager. Og dette Medlem bruger jo Trommen rask til Melodien: „Ser I, hvem der kommer her?“. Imidlertid, dette Syn vil slet ikke imponere. Nej, nej, lad os ikke være saa sangvinske at tro det. Man ved meget godt dels af Forhandlingen, dels af Betænkningen, at det i Virkeligheden er Historien om Tordenskjolds Soldater, naar der trækker saa mange op. Det er ikke de adstadige Fyre, som vil holde ud, nej, paa

et vist Tidspunkt vil de sige Pas, derfor vil jeg gaa ud fra, at man ikke vil blive imponeret af dem. Man ved meget godt, at der her nede fra i Virkeligheden lyder et Raab op til Landstinget: Lav nu det om, som vi her har lavet, for vi er ikke selv tilfredse med det. Det er ogsaa mit Haab, at Landstinget vil lave Grundlovsforslaget om, saaledes at der virkelig kan blive en Forhandling. Jeg haaber, Landstinget vil forstaa at holde Tungen lige i Halsen og gøre Ret og Skel til alle Sider, saa man kan arbejde videre paa Sagen.

Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), syntes jeg, talte om, at han ikke ønskede at se Grundlovsforslaget mere inden Opløsningen. Jeg antager ikke, at den højtærede Regering er enig med sin Fløjmand heri — er den det, ved vi, hvordan det vil gaa. De Herrer er jo tilbøjelige til en fredelig Forhandling; derfor haaber jeg, at de vil søge at naa et Forlig, forinden man prøver Opløsning. Altsaa, jeg stemmer ikke for Grundlovsforslaget, idet jeg haaber, at det, naar det vender tilbage hertil, har faaet en mere tiltalende Form.

Hammerich: Jeg skal ikke forlænge Debatten meget. De historiske Betragtninger, der blev fremsatte af den ærede Ordfører (Slebsager), som vilde bevise, at Juni-Grundloven blev ændret i 1866 og ikke allerede i 1855, siger intet. Det var i 1855, at den blev begrænset, og hvad der har været bestemmende for dem, som gik med dertil, behøver man ikke at granske videre efter; det berører i hvert Tilfælde ikke denne Sag paa anden Maade, end at jeg finder det meget urigtigt at ville paa-staa, at hvad de, der vedtog Grundloven i 1866 — deriblandt ogsaa betydende Venstremænd — gjorde, det gjorde de, fordi de var lamslaaede af Ulykken. Nej, de gjorde det ganske sikkert, fordi de troede, at de vilde faa en brugelig Forfatning; at de senere har faaet det Syn, at det ikke lykkes, er en anden Sag.

Det er selvfølgelig ikke faldet mig ind, at den ærede Konseilspræsident skulde føle sig overbevist af den Kritik, som jeg ansaa mig for forpligtet til at give af et Forslag, som jeg vil stemme imod, men han gjorde et Par Bemærkninger, som jeg maa gøre Modbemærkninger til. Han sagde for det første, at naar jeg gør gældende, at vi vil faa et Ekko af Folketinget i det Landsting, der er foreslaaet, er det, fordi jeg forlanger Forholdstalsvalg til Folketinget; men denne Ændring maa jeg jo forudsætte, idet den.